

Handleiding
Uniform Pensioenoverzicht
202~~10~~

uniform
pensioen
overzicht

Inhoudsopgave

1. [Inleiding](#)
2. [Structuur van de modellen](#)
3. [Gebruiksaanwijzing](#)
4. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 1](#)
  - [Versie uitkeringsovereenkomst en premieovereenkomst \(aanspraak op uitkering\)](#)
  - [Actieve- en gewezen deelnemers](#)
  - [Arbeidsongeschikt en uit dienst](#)
5. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 2](#)
  - [Versie kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst \(aanspraak op kapitaal\)](#)
  - [Actieve- en gewezen deelnemers](#)
  - [Arbeidsongeschikt en uit dienst](#)
6. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 3](#)
  - [Versie premieovereenkomst \(beleggingsverzekering\)](#)
  - [Actieve- en gewezen deelnemers](#)
  - [Arbeidsongeschikt en uit dienst](#)
7. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 4](#)
  - [Ex-partner](#)
8. [Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 5](#)
  - [Pensioengerechtigden](#)

Over de handleiding

Deze handleiding bestaat uit twee delen. In het eerste deel (hoofdstuk 1, 2 en 3) vindt u algemene (wettelijke) informatie over de UPO-modellen. In het tweede deel (hoofdstuk 4 t/m 8) vindt u de verschillende modellen inclusief tekstuele uitleg. Deze uitleg helpt bij de ontwikkeling van de modellen.

Copyright UPO-format en iconen

- De UPO-modellen zijn op voordracht van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vastgesteld.
- De iconenset is eigendom van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars.
- De iconen zijn geregistreerd bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.
- Het gebruik van de iconen en het tekstformat van het UPO wordt uitsluitend toegestaan aan pensioenuitvoerders in de zin van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling, ten behoeve van de communicatie met deelnemers over het tweedepijlerpensioen. Gebruik door derden is alleen mogelijk na toestemming van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars.
- Hoewel aan de totstandkoming van deze handleiding de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.

1. Inleiding

Op grond van de Pensioenwet zijn pensioenuitvoerders verplicht deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) te verstrekken:

- Artikel 38: jaarlijks aan actieve deelnemers¹
- Artikel 40: jaarlijks ter beschikking stellen aan gewezen deelnemers, waarvan één keer in de vijf jaar het UPO actief (digitaal of schriftelijk) verstrekt dient te worden aan gewezen deelnemers
- Artikel 42: één keer in de vijf jaar aan gewezen partners
- Artikel 44: jaarlijks aan pensioengerechtigden

In artikel 48 is opgenomen dat de informatie in bovenstaande artikelen wordt verstrekt door middel van een UPO.

Doel Uniform Pensioenoverzicht

Het doel van het Uniform Pensioenoverzicht is om deelnemers en hun eventuele partner en kind(eren) jaarlijks inzicht te geven in hun huidige en toekomstige pensioensituatie. Van belang is dat de deelnemer het UPO zorgvuldig leest (en bewaart), weet welke pensioenopbouw hij voor zichzelf en zijn nabestaanden heeft, weet welke uitkering hij of zijn nabestaanden krijgen, welke mate van afhankelijkheden er zijn, en dat hij op ww.mijnpensioenoverzicht.nl een totaaloverzicht kan vinden.

Modellen 2020

De belangrijkste wijzigingen van het UPO 2019 vloeiden voort uit de herziening van de Europese IORP II-richtlijn. In Nederlandse wetgeving is opgenomen dat één onderdeel van de herziene IORP II-richtlijn pas in 2020 voor het eerst op het UPO wordt getoond: 'het ouderdomspensioen in drie scenario's'. De belangrijkste wijziging in de modellen 2020 is het toevoegen van dit onderdeel (modellen 1, 2 en 3). Hier is ook een nieuw icoon voor ontwikkeld. Voor het berekenen van de 3 scenario's moet de Uniforme Rekenmethodiek (URM) worden gebruikt.

Daarnaast zijn er enkele (kleine) aanpassingen gedaan die niet voortvloeien uit gewijzigde regelgeving. Het gaat hierbij om:

- Andere rekenwijze van het te bereiken pensioen bij kapitaal- en premieregelingen (modellen 2 en 3)
- De blokken 'verhoging pensioen' en 'verlaging pensioen' zijn samengevoegd (modellen 1, 4 en 5)
- Verwijziging naar de scenario's (mpo.nl) opgenomen (model 5)
- Kleine tekstuele aanpassingen (alle modellen)

Meer informatie over de UPO-modellen leest u in het volgende hoofdstuk en in deel twee van deze handleiding. De wijzigingen t.o.v. de handleiding 2019 zijn grijs gemarkeerd

Modellen 2021

T.o.v. de modellen 2020 zijn er twee (kleine) aanpassingen gedaan. Allereerst is er een nieuw icoon ontwikkeld dat gebruikt moet worden voor de fiscale jaarruimte bij het nettopensioen. Dit icoon is ontwikkeld om te voorkomen dat de deelnemer de fiscale jaarruimte bij het nettopensioen verward met de factor A. Dit icoon mag dus enkel worden gebruikt bij deelnemers met een nettopensioen.

---

¹ Arbeidsongeschikten worden ook tot de actieven gerekend. Zij zijn op grond van de Pensioenwet immers nog deelnemer aan de pensioenregeling.

De tweede wijziging die is aangebracht is dat in de handleiding is opgenomen dat pensioenuitvoerders geadviseerd worden om de bedragen bij de navigatiemetafoor af te ronden. De wijzigingen t.o.v. 2020 zijn zichtbaar gemaakt in deze handleiding ('wijzigingen bijhouden')

Gelaagd communiceren

De Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars hebben bij het verstrekken van de UPO-modellen door pensioenuitvoerders 'gelaagde communicatie' voor ogen.

Laag 1 is een trigger aan de deelnemer om het UPO tot zich te nemen. Dit is een stap die uitvoerders geheel zelf kunnen invullen. Het kan bijvoorbeeld een e-mail en/of een gekleurde envelop zijn met daarin het UPO als bijlage of een link naar de mijnomgeving. Geadviseerd wordt om in deze trigger te melden waarom het voor de deelnemer van belang is om de genoemde actie uit te voeren en/of het UPO te lezen en om de deelnemer te wijzen op mijnpensioenoverzicht.nl, omdat de deelnemer daar een totaaloverzicht kan vinden.

Laag 2 is het UPO zelf: het UPO bevat de basisinformatie over de huidige pensioensituatie van de deelnemer en kan gearchiveerd worden

Daarnaast zijn er in het UPO diverse links opgenomen, waarin verdiepende informatie en een totaaloverzicht gevonden kan worden. Bijvoorbeeld Mijnpensioenoverzicht.nl en een link naar Pensioen 1-2-3. De informatie achter deze links kan worden gezien als laag 3.

Het afronden van de bedragen bij de navigatiemetafoor

De pensioenkeupels adviseren pensioenuitvoerders de op het UPO getoonde prognosebedragen bij de navigatiemetafoor af te ronden. Wanneer een pensioenuitvoerder tot op de euro nauwkeurige prognosebedragen op het UPO toont, dan kan dat een – onterechte – schijn van absolute zekerheid van die prognose van de toekomst wekken. Terwijl het UPO is bedoeld om op basis van pensioenaanspraken een indicatie van toekomstige uitkeringsbedragen te geven. Om schijnzekerheid en verkeerde verwachtingen te voorkomen, is het advies om de prognosebedragen bij de navigatiemetafoor af te ronden, bijvoorbeeld op de volgende manier.

- Bedragen tussen 2 en 100 euro: afronden op hele euro's.
- Bedragen tussen 100 en 1000 euro: afronden op tientallen.
- Bedragen tussen 1000 en 5000 euro: afronden op vijftigtallen.
- Boven de 5000 euro: afronden op honderdtallen.

Dit is een voorbeeld, een pensioenuitvoerder kan andere afwegingen en uitgangspunten voor de afronding van bedragen hanteren die beter passend zijn met het oog op bijvoorbeeld de (kernmerken van) doelgroepen, hun pensioenopbouw en de context van de getoonde bedragen.

Voorbeeldteksten

De modellen voor het UPO en de handleiding bij het UPO bevatten voorbeeldteksten. Dit betekent dat pensioenuitvoerders de teksten zelf kunnen aanpassen of aanvullen, bijvoorbeeld om meer specifiek in te spelen op de eigen pensioenregeling of de behoeften van deelnemers. Omwille van de uniformiteit wordt uitvoerders gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven. Let op: kopjes en iconen op de UPO-modellen mogen niet worden gewijzigd, hetzelfde geldt voor de volgorde van informatieblokken.

2. Structuur van de modellen

De modellen

In de Pensioenwet zijn verschillende vormen van pensioenregelingen vastgelegd. Per vorm stelt de Pensioenwet specifieke eisen aan de communicatie. Deze vormen zijn voor het Uniform Pensioenoverzicht (functioneel) samengevoegd in verschillende modellen. U kiest het model dat aansluit bij uw regeling.

Model 1. Uitkeringsovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op uitkering)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende vijf regelingen:

1. Eindloonregeling. Hierbij is de uitkering gebaseerd op het laatste salaris (inkomen).
2. Middelloonregeling. Hierbij wordt elk jaar pensioen opgebouwd over het salaris van dat jaar. De uitkering is gebaseerd op het gemiddeld verdiende salaris tijdens de loopbaan.
3. Vaste bedragenregeling. Hierbij wordt op basis van een bepaalde periode van deelneming een vast bedrag aan pensioen toegekend, onafhankelijk van de hoogte van het salaris.
4. Premiereregeling. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar gesteld om pensioen te verzekeren.
5. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om pensioen op te bouwen.

Model 2. Kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst (aanspraak op kapitaal)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende drie regelingen:

1. Kapitaalregeling. Hierbij wordt een kapitaal verzekerd. Met dit kapitaal moet op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering worden aangekocht. De hoogte van dit te verzekeren kapitaal wordt vastgesteld aan de hand van de regels uit de pensioenbrief.
2. Premiereregeling. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. Met het pensioenkapitaal moet op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering worden aangekocht.
3. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen.

Model 3. Premieovereenkomst (beleggingsverzekering)

Dit model kan worden gebruikt voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en deelnemers die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt of uit dienst zijn. Dit model is geschikt voor de volgende twee regelingen:

1. Een premiereregeling waarbij jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag als premie beschikbaar wordt gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van de kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is onder meer

afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht.

2. Nettopensioen. Hierbij wordt jaarlijks een percentage van het loon dat hoger is dan de fiscale aftoppingsgrens als premie beschikbaar gesteld om een pensioenkapitaal op te bouwen. De premies worden na aftrek van kosten belegd in beleggingsfondsen. De beleggingswaarde is onder meer afhankelijk van koersontwikkelingen. Met het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een periodieke pensioenuitkering aangekocht.

Model 4. Ex-partner

Met dit model kunnen de volgende opgaven worden gedaan:

- Bijzonder partnerpensioen in rentevorm, zowel voor als na de pensioendatum (aanspraak op uitkering).
- Verevend ouderdompensioen in rentevorm en bijzonder partnerpensioen in rentevorm, zowel voor als na de pensioendatum (aanspraak op uitkering).
- Bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een kapitaal is verzekerd (aanspraak op kapitaal).
- Verevend ouderdompensioen en bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een kapitaal is verzekerd (aanspraak op kapitaal).
- Bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd of een kapitaal bij overlijden is verzekerd (beleggingsverzekering).
- Verevend ouderdompensioen waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd, bijzonder partnerpensioen in rentevorm (beleggingsverzekering).
- Verevend ouderdompensioen en bijzonder partnerpensioen na de pensioendatum waarvoor een beleggingswaarde wordt opgebouwd (beleggingsverzekering).

Model 5. Pensioengerechtigden

Dit model wordt gebruikt voor de volgende pensioengerechtigden:

- Ontvangers van een (verevend) ouderdompensioen
- Ontvangers van een partnerpensioen (ANW-hiaatverzekering)
- Ontvangers van een arbeidsongeschiktheidspensioen
- Ontvangers van een verevend ouderdompensioen
- Ontvangers van een wezenpensioen

3. Gebruiksaanwijzing

Spelregels

- Alle iconen die op het UPO gebruikt mogen worden, vindt u op de UPO-website. Voor het gebruik van de iconen op het UPO gelden dezelfde regels als voor gebruik op Pensioen 1-2-3. U vindt alle regels in de [stijlgids](#) voor Pensioen 1-2-3.
- Het UPO kan digitaal en schriftelijk worden verstrekt. Het UPO mag digitaal worden verstrekt, tenzij de deelnemer bezwaar maakt tegen digitale verstrekking. Wordt het UPO schriftelijk verstrekt dan moeten de volgorde, hoofdkopteksten en iconen van het UPO-model worden overgenomen. Als het UPO digitaal wordt verstrekt, dan moeten de iconen, hoofdkopteksten en onderwerpen worden overgenomen, maar van de volgorde mag worden afgeweken als bij de deelnemers getoetst is wat hun wensen en behoeften zijn.
- De pensioenuitvoerder verstrekt de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde aan wie de informatie digitaal wordt verstrekt, op verzoek een papieren afschrift van de informatie.
- De subkopjes, bijvoorbeeld 'Heeft u vragen' zijn niet verplicht om letterlijk over te nemen. Pensioenuitvoerders mogen bijvoorbeeld ook in plaats van de vragende subkopjes, subkopjes opnemen die antwoorden geven.
- Digitaal communiceren kent veel mogelijkheden om de boodschap goed af te stemmen op de behoeften van de individuele deelnemer. Om deze reden staat de volgorde bij de digitale communicatie niet vast. Wel moet er in de digitale omgeving een downloadbaar bestand (archieffunctie) zijn dat is opgebouwd volgens de voorgeschreven volgorde.
- Het UPO kent verplichte onderdelen (informatie-elementen) die getoond moeten worden en optionele onderdelen die een pensioenuitvoerder kan tonen.
- Het UPO heeft geen voorgeschreven teksten. Zowel bij schriftelijke als digitale communicatie mogen de teksten zelf worden ingevuld. Omwille van de uniformiteit wordt uitvoerders gevraagd om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven. Kopjes en iconen mogen niet worden gewijzigd! Pensioenuitvoerders hebben de vrijheid om de teksten aan te laten sluiten op de eigen huisstijl (termen, tutoyeren, schrijfwijzen), maar geadviseerd wordt om zo dicht mogelijk bij de voorbeeldteksten te blijven.
Alleen bij het partner- en wezenpensioen mag gekozen worden voor een ander icoon dat beter aansluit op de regeling (met toevoeging van paraplu/portemonnee en een andere samenstelling van de poppetjes).
- De tekst over de voorwaardelijkheid van de toeslagverlening is vormvrij. Pensioenuitvoerders zijn vrij om de in voorgaande jaren voorgeschreven tekst van de AFM te gebruiken. Bij de keuze van welke tekst wordt gebruikt moet ook rekening worden gehouden met de informatiebehoeften en kenmerken van hun deelnemers (lid 2 artikel 48 van de Pensioenwet).
- De kaders die rond de blokken gebruikt worden, mogen flexibel ingericht worden. Zo kan de ruimte op het UPO efficiënt gebruikt worden.
- In tegenstelling tot eerdere jaren zijn er vanaf het UPO 2017 geen toelichtingen meer ontwikkeld. Pensioenuitvoerders zijn dus vrij om de toelichting zelf te ontwikkelen en in te vullen. Pensioenuitvoerders zijn niet verplicht om een toelichting te maken. Bij digitale verstrekking kan de toelichting ook onderdeel zijn van het UPO-model, bijvoorbeeld door een mouse-over toelichting.
- Voor gewezen deelnemers die in de periode relevant voor het UPO pensioen hebben opgebouwd, moet de factor A ook worden opgenomen. Dit geldt dus voor het eerste jaar waarin het UPO wordt verstrekt. Voor de andere jaren is dit blok niet relevant en hoeft het niet getoond te worden. Bij het nettopensioen hoeft de factor A ook niet te worden getoond.

Hoe is het UPO opgebouwd?

Het Uniform Pensioenoverzicht bestaat over het algemeen uit vier blokken:

1. Basisgegevens
2. Aanspraken
3. Zekerheid
4. Meer weten

Het UPO voor arbeidsongeschikte deelnemers (modellen 1, 2 en 3) bevat nog een vijfde blok over de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Tekst: optioneel of verplicht

Optionele onderwerpen staan tussen scherpe haken (< >). De teksten tussen deze haakjes geven aan dat u een keuzemogelijkheid heeft of een invulmogelijkheden: u moet een keuze maken uit de gegeven mogelijkheden of de juiste tekst invullen. Hierbij geldt: staat een tekst tussen scherpe haken én is het onderwerp en/of de tekst van toepassing op de pensioenregeling, dan moet u deze onderdelen opnemen.

Als u eigen tekst kunt/moet toevoegen, wordt dit aangegeven met vierkante haken [..].

Hybride regelingen

Er zijn door de sector 5 aparte UPO-modellen ontwikkeld. Sommige pensioenuitvoerders hebben hybride regelingen. Bij hybride regelingen is het de vraag of er twee aparte modellen moeten worden gebruikt of dat verschillende modellen kunnen worden gecombineerd in één model. Het is aan de pensioenuitvoerder om een goede afweging te maken. Duidelijkheid voor de deelnemer staat hierbij voorop.

4. Invullen Uniform Pensioenoverzicht Model 1

Versie uitkeringsovereenkomst, premieovereenkomst, uitkeringsregeling en premieregeling (aanspraak op uitkering). Actieve- en gewezen deelnemers. Arbeidsongeschikt en uit dienst

Uniform Pensioenoverzicht <20210> (1)

Stand op: <31-12-~~jjjj~~-1><1-1-<jjjj> (2)

Uw persoonlijke gegevens (3)

[Naam]

Geboren op: [datum]

<Werkgever: [naam werkgever]>

<Herkeningsnummer: [nummer]>

Uw partner <en kinderen> (4)

[Naam]

Geboren op: [datum]

Uw pensioengegevens (5)

<Pensioenuitvoerder: [naam pensioenuitvoerder]>

Soort pensioenregeling: <netto> [naam en/of soort regeling]

<Datum in dienst bij uw huidige werkgever: [datum]>

< Datum start <deelname><pensioenopbouw> aan deze pensioenregeling: [datum]>

<Datum uit dienst: [datum]>

<Datum einde <deelname><pensioenopbouw> <aan><in> deze pensioenregeling: [datum]>

Leeftijd waarop het pensioen in dit overzicht is berekend: <xx> jaar (6)

<Leeftijd waarop u uw pensioen in wilt laten gaan: <xx> jaar> (6)

Totale premie<percentage> <die><dat> uw werkgever aan ons betaalt: [premie per periode] (7)

<Premie<percentage> <die><dat> uw werkgever betaalde in <jjjj>: [premie]> (7)

Premie<percentage> <die><dat> u betaalde in <jjjj>: [premie] [zie loonstrook] (7)

<Begin <gedeeltelijke> premievrijstelling omdat u <gedeeltelijk> arbeidsongeschikt bent: [datum]>

<Uw <salaris><inkomen> dat meetelt voor uw pensioenregeling: [pensioengevend salaris]>

<Deel> van uw <salaris><inkomen> waarover u geen pensioen opbouwt: <[franchise]>

Deel van uw <salaris><inkomen> waarover u pensioen opbouwt: [pensioengrondslag]>

<Percentage<s> jaarlijkse pensioenopbouw: <[percentage]> van het deel van uw <salaris><inkomen> dat meetelt

<Aantal uur dat u per week werkt: [aantal uur]>

<Percentage dat u werkt in verhouding tot een volledig dienstverband: [percentage]>

<Beschikbare premie <als percentage van de pensioengrondslag>: [bedrag] [percentage]>

<Alle bedragen in dit pensioenoverzicht baseren wij op de gegevens in dit blok. Veranderingen in uw persoonlijke situatie zijn van invloed op de hoogte van uw

	uiteindelijke pensioen. Gaat u bijvoorbeeld in de toekomst minder werken of stopt u met werken? Dan bouwt u in de toekomst minder pensioen op.> (8)
--	---

(1) De term 'Uniform Pensioenoverzicht' moet voor de uniformiteit gebruikt worden en moet voor de herkenbaarheid opvallend worden weergegeven. Tevens is wettelijk voorgeschreven dat het woord 'Pensioenoverzicht' in de titel wordt opgenomen. Het pensioenoverzicht krijgt het jaartal waarin het wordt verstrekt. Een kopie van een Uniform Pensioenoverzicht uit een zeker jaar behoudt het oorspronkelijke jaartal.

(2) Voor de peildatum wordt bij (actieve en gewezen) deelnemers gekozen voor 1-1 of 31-12.

(3) Onder 'Uw gegevens' worden de persoonlijke gegevens van de deelnemer opgenomen. Het is niet verplicht om de naam van de werkgever en het herkenningsnummer op te nemen. Pensioenuitvoerders worden aangeraden om het BSN-nummer van de deelnemer niet meer te vermelden op het UPO. Dit met het oog op de nieuwe privacy verordening (mei 2018) en mogelijke datalekken

(4) Het kopje 'Uw partner <en kinderen>' moet worden overgenomen. Bij een onbepaald partnersysteem mag de naam van de partner wegblijven. Als de naam bekend is, kan deze worden ingevuld. Dit geldt ook voor de geboortedatum. Bij een bepaald partnersysteem „geen partner” vermelden als de deelnemer expliciet heeft gemeld dat hij/zij geen partner heeft. Als er geen partner bekend is en het is wel van belang voor de regeling om een eventuele partner aan te melden, wordt „geen partner bekend” vermeld. Dit heeft de signaalfunctie naar de deelnemer om een bij de uitvoerder onbekende, maar wel bestaande partner alsnog aan te melden. Er mag ook worden toegevoegd: 'Let op: heeft u wel een partner, meld deze dan bij ons aan'.

Als het van belang is om eventuele kinderen aan te melden, moet de optie 'en kinderen' gebruikt worden. Als er geen kinderen bekend zijn, wordt „geen kinderen bekend” vermeld. Ook hier is dit de signaalfunctie naar de deelnemer om bij de uitvoerder onbekende, maar wel bestaande kinderen alsnog aan te melden.

Uitvoerders ontvangen soms het signaal van deelnemers van wie de partner is overleden (of die net zijn gescheiden), dat de melding 'geen partner bekend' niet passend of kwetsend is. Aanbeveling is hiermee rekening te houden bij het opstellen van de tekst.

Is de partner overleden dan kan de uitvoerder bijvoorbeeld kiezen om bij de gegevens van de partner toe te voegen: overleden na [peildatum]

(5) Het laatste gedeelte van dit blok geeft ruimte om bepaalde (regeling)informatie op te nemen die relevant is voor het Uniform Pensioenoverzicht. Een aantal elementen zijn wel verplicht (zie punten 6 en 7). Bij het soort regeling moet in dit model een keuze worden gemaakt uit 'uitkeringsovereenkomst' en 'premieovereenkomst' (aanspraak op uitkering) en er moet aan worden gegeven of het een bruto of netto regeling is. Beroepspensioenfondsen moeten een keuze maken uit uitkeringsregeling en premieregeling. De gegevens met betrekking tot datum uit dienst of beëindiging zijn relevant voor gewezen deelnemers. Gegevens over onder andere pensioengevend salaris en de franchise zijn juist niet relevant voor gewezen deelnemers.

Er is een zekere mate van flexibiliteit bij het invullen hiervan omdat er veel verschillende regelingen zijn en ook nog combinaties van regelingen. Helderheid voor de deelnemer moet dan ook het uitgangspunt zijn. Daarnaast wordt geadviseerd om hier niet te veel gegevens over de regeling zelf op te nemen en bijvoorbeeld te verwijzen naar het Pensioen 1-2-3. Het streven is immers om het UPO beknopt te houden.

(6) Bij 'Uw pensioengegevens' moet worden opgenomen wat de in de pensioenregeling meest actueel bekende pensioenleeftijd van de deelnemer is. Mocht bij de pensioenuitvoerder bekend zijn wat de door de deelnemer gekozen pensioenleeftijd is, dan mag deze ook worden toegevoegd (ook als deze eventueel op andere wijze is vastgelegd, geef dan zo concreet aan hoe die is vastgelegd). Voor deelnemers moet duidelijk zijn of het te bereiken pensioen (zie punt (12) hierna) is gebaseerd op de vastgelegde/gekozen pensioenleeftijd of op basis van de pensioenleeftijd in de pensioenregeling. Is nog niet sprake van een gekozen pensioenleeftijd, dan is het aan te bevelen om in communicatie bij het UPO duidelijk te maken dat de pensioenleeftijd nog kan veranderen. Als het UPO wordt verstrekt aan een gewezen deelnemer dan wordt de voor de gewezen deelnemer relevante pensioenleeftijd getoond.

(7) Op het UPO moet informatie worden opgenomen over de bijdragen die de werkgever en werknemer gedurende de afgelopen twaalf maanden hebben betaald, rekening houdend met de specifieke aard van de pensioenregeling. Het gaat om de totale overeengekomen/reglementair bepaalde (verschuldigde) premie die is betaald in de 12 maanden voor de peildatum van het UPO (of die over die periode nog betaald moet worden). Deze informatie moet daarom verplicht worden opgenomen bij 'Uw pensioengegevens'. Er zijn hier verschillende opties mogelijk: mocht bij de pensioenuitvoerder niet bekend zijn welke afspraken werkgever en werknemer onderling hebben gemaakt over de premieverdeling, dan volstaat het om alleen de totale werkgeversafdracht te noemen en voor het deelnemersgedeelte te verwijzen naar de loonstrook. Het noemen van een premiepercentage volstaat, al mogen ook absolute bedragen worden genoemd. Mocht de premieverdeling wel bekend zijn, dan is het voor de deelnemer het meest wenselijk als de totale premieafdracht genoemd wordt, gevolgd door het gedeelte dat de werkgever voor zijn rekening neemt en het gedeelte dat de werknemer betaalt. Ook is het toegestaan om de verschillende premiecomponenten inzichtelijk te maken: bijvoorbeeld premie voor ouderdomspensioen, premie voor dekking arbeidsongeschiktheid en premie voor het nabestaandenpensioen.

Past u de voorbeeldteksten waar nodig aan om de situatie voor een deelnemer zo duidelijk mogelijk te maken.

Indien het UPO verstrekt wordt aan gewezen deelnemers kan de informatie over de premie weggelaten worden.

Bij gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemers nemen we het gedeelte van de premie op dat de werkgever betaalt. Daarnaast nemen we het gedeelte op dat de uitvoerder betaalt ivm de premievrijstelling (door uw pensioenuitvoerder/ons betaalde premie ivm premievrijstelling). Als een uitvoerder dit niet kan splitsen, dan tekstuele toevoeging: een deel van de premie wordt door uw pensioenuitvoerder betaald ivm premievrijstelling.

En bij volledige arbeidsongeschiktheid wordt er geen door de werkgever verschuldigde premie opgenomen. Maar nemen we alleen de tekst op dat de uitvoerder de premie betaalt.

Let op: Bij 'Uw pensioengegevens' staan de gegevens die gelden op het peildatum van het UPO. De informatie over de premie is hier een uitzondering op, want daarbij gaat het om de betaalde premie in de afgelopen 12 maanden.

(8) Pensioenuitvoerders mogen er voor kiezen om het blok 'uw pensioengegevens' te eindigen met deze tekst. Doel van deze tekst is dat deelnemers weten dat alle prognoses in de rest van het UPO gebaseerd zijn op de gegevens die hier zijn getoond. In plaats van deze tekst mogen pensioenuitvoerders er ook voor kiezen om in het blok 'Welk pensioen <heeft u opgebouwd?><kunt u verwachten?>' en in het blok 'Wat als het mee- of tegenzit' expliciet te vermelden dat bij de bedragen uit wordt gegaan van voortzetting dienstverband.

<Opbouw van uw pensioen bij arbeidsongeschiktheid (9)>

U bouwt <gedeeltelijk> pensioen op (9)

U bent <gedeeltelijk> arbeidsongeschikt. Uw pensioenopbouw gaat <gedeeltelijk><voor <x>%><volledig> door. <Ook als uw dienstverband gestopt is.> <Verandert de mate van uw arbeidsongeschiktheid? Dan verandert ook uw pensioen<opbouw> <en de uitkering aan uw partner en eventuele kinderen als u overlijdt.>>

(9) Dit blok wordt alleen opgenomen indien de deelnemer arbeidsongeschikt is. In dit blok mag u het percentage opnemen waartegen de pensioenopbouw wordt voortgezet. De zin 'Ook als u dienstverband beëindigd is' verwijst naar het dienstverband tijdens welk de deelnemer pensioen bij deze pensioenuitvoerder heeft opgebouwd.

Welk pensioen <heeft u opgebouwd?> <kunt u verwachten?> (10)

<Hoeveel pensioen heeft u opgebouwd?>

Tot <31-12-jjjj-1><1-1-jjjj> heeft u bij ons aan pensioen opgebouwd: (11)

<vanaf <x> tot <x> jaar	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar
<vanaf <x> tot <x> jaar	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar
vanaf <x> jaar zolang u leeft	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar

<Hoeveel pensioen krijgt u <naar verwachting> als u blijft opbouwen? (12)>

<Als u tot <uw [standaard pensioeningangsdatum]^e><uw pensionering> <blijft werken bij deze werkgever><blijft werken in deze bedrijfstak><blijft werken in deze beroepsgroep><in dezelfde mate arbeidsongeschikt blijft>, dan kunt u bij ons aan pensioen verwachten:

<vanaf <x> tot <x> jaar	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar
<vanaf <x> tot <x> jaar	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar
vanaf <x> jaar zolang u leeft	€ <bedrag> <bruto><netto> per jaar

(13)<Uw pensioenregeling is op <datum> gewijzigd. Uw pensioenregeling veranderde op de volgende punten: [de pensioeningangleeftijd], [de franchise], [het opbouwpercentage], [de beschikbare premie als percentage van de pensioengrondslag], [de beschikbare premie].>

De AOW van de overheid staat niet op dit overzicht. Die vindt u op

www.mijnpensioenoverzicht.nl. (14)

(15)<Let op: Bij bovenstaande bedragen is <geen> rekening gehouden met uw scheiding<en>. Een deel van uw pensioen <is><gaat> naar uw ex-partner<s> <gegaan>. <Uw pensioen kan door uw scheiding<en> fors lager uitvallen.> [Toevoegen waar meer informatie te vinden is, indien er geen rekening is gehouden met de scheiding<en> en/of vermelding dat de deelnemer nog een brief zal ontvangen.]>

(16)<Let op: Bij bovenstaande bedragen is <geen> rekening gehouden met <het voorwaardelijk pensioen><het alleenstaandenpensioen><conversie><een eventuele waardeoverdracht><een aanvullende regeling>. [Hier vermelden voorwaarden en hoogte of verwijzing naar plek waar voorwaarden staan.]>>

(10) Op het UPO moet in dit blok het opgebouwd en het te bereiken pensioen worden getoond. Alleen voor gewezen deelnemers hoeft het te bereiken pensioen niet te worden getoond en mag gebruik worden gemaakt van de kop 'Welk pensioen heeft u opgebouwd?'. Als sprake is van een netto pensioenregeling dan kan in dit blok bruto worden vervangen door 'netto'.

Als er alleen sprake is van een partnerpensioen dan hoeft het hele blok ouderdomspensioen niet te worden opgenomen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een nettopensioenregeling waarbij alleen een partnerpensioen is verzekerd.

(11) Bij 'opgebouwd pensioen' moet worden vermeld wat de feitelijke rechten zijn (per de peildatum) als het dienstverband zou zijn beëindigd. Aanspraken die, via een overgangsregeling, voorwaardelijk en nog niet afgefinancierd (ingekocht) zijn, mogen **niet** worden vermeld onder 'opgebouwd pensioen'. Het opnemen van het opgebouwde pensioen is in dit blok verplicht.

Indien de opgebouwde en/of te bereiken aanspraken uit verschillende regelingen (bijvoorbeeld basisregeling en excedentregeling) in één pensioenoverzicht zijn opgenomen, dan moeten deze aanspraken hier opgeteld worden getoond op basis van de aard van de aanspraak (ingangleeftijd en duur van de uitkering). Bijvoorbeeld: het bedrag vanaf leeftijd <x> zolang u leeft, is dan het totale bedrag aan levenslang ouderdomspensioen dat wordt/is opgebouwd in alle betreffende regelingen.

Bij een conversie naar een nieuwe pensioenleeftijd is het toegestaan om op het UPO het effect van deze conversie te tonen. Voordeel hiervan is dat mensen hun UPO's van twee opvolgende jaren vergelijken, ze niet verrast worden door een plotseling veel hoger pensioen.

(12) Pensioenuitvoerders zijn verplicht om op het UPO het te bereiken pensioen op te nemen. Het moet een deelnemers duidelijk zijn op welke pensioenleeftijd de te bereiken bedragen op het UPO zijn gebaseerd (gekozen/reglementaire pensioenleeftijd). Het te bereiken pensioen moet worden berekend zoals het in de vorige UPO's ook werd berekend. Het te bereiken pensioen is het bedrag dat volgens het pensioenreglement kan worden bereikt. In veel gevallen is dit het pensioengevend salaris minus de franchise vermenigvuldigd met het opbouwpercentage en het aantal jaren tot aan de AOW- of pensioenrichtleeftijd. Plus het al reeds opgebouwde pensioen. De Uniforme Rekenmethodiek (URM) hoeft niet te worden gebruikt om dit bedrag te berekenen.

(13) In wetgeving is opgenomen dat op het UPO elke wezenlijke wijziging t.o.v. het UPO van voorgaande jaar moet worden aangegeven. Bij een wezenlijke wijziging kan onder meer worden gedacht aan een relevante wijziging van de reglementaire pensioenleeftijd, de franchise, het opbouwpercentage en de beschikbare premie. Indien er tussen het verstrekken van twee UPO's reglementswijzigingen zijn geweest, dan moeten deze worden vermeld op het laatste UPO. Pensioenuitvoerders hebben twee opties met betrekking tot waar deze tekst wordt opgenomen: 1. Op het UPO zelf. 2. In de voorbrief/mail van het UPO.

(14) Deze tekst is verplicht.

(15) Als de gevolgen van <een> scheiding<en> niet verwerkt <is><zijn> in de bedragen, moet u de "Let op tekst" over scheiding opnemen: 'Uw pensioen kan door uw scheiding<en> fors lager uitvallen'. Deze zin is in dat geval verplicht! Ook moet er dan worden vermeldt waar de deelnemer meer informatie kan vinden over de gevolgen van zijn scheiding<en> op zijn opgebouwde ouderdomspensioen.

Als de gevolgen van <een> scheiding<en> voor het ouderdomspensioen <zijn><is> verwerkt, dan kunt u de zin "Bij bovenstaande bedragen is rekening gehouden met uw scheiding<en>. Een deel van uw pensioen is naar uw ex-partner<s> gegaan." gebruiken.

(16) Indien van toepassing moet de 'Let op'-tekst opgenomen worden over mogelijke producten als het voorwaardelijk pensioen of alleenstaandenpensioen. Exacte bedragen mogen hier ook worden opgenomen.

Let hierbij op dat wetgeving verplicht om informatie over garanties op te nemen op het UPO. Vermeld moet worden in hoeverre de hoogte van de te verwachten pensioenuitkering vaststaat.

Bij de let op teksten mag ook voor CDC regelingen een tekst worden opgenomen over de premie en dat de pensioenopbouw wordt verlaagd mocht de premie niet toereikend zijn.

NB Aspirant-deelnemer

Bij een aspirant-deelnemer zullen de uitkomsten bij ouderdomspensioen nul zijn, omdat hij/zij nog niet deelneemt. Aanbevolen wordt hier de bedragen te vervangen door de volgende formulering: 'Er wordt nog geen ouderdomspensioen opgebouwd omdat u nog geen x jaar bent.'

Wat krijgen uw <eventuele> partner en <eventuele> kinderen als u overlijdt?

(17)

Stel u overlijdt voor <uw x^e jaar><u uw pensioen heeft laten ingaan>< en op het moment van overlijden <werkt u bij deze werkgever><bouwt u pensioen op via deze regeling>>.

Uw <eventuele> partner krijgt dan:

<vanaf uw overlijden tot <beëindigingsmoment> € <bedrag><bruto><netto> per jaar>

<vanaf uw overlijden tot <zij><hij> <x> jaar is € <bedrag><bruto><netto> per jaar>

<vanaf <x> jaar zolang <hij><zij> leeft € <bedrag> <bruto><netto> per jaar>

Elk kind krijgt dan:

vanaf uw overlijden totdat <hij of zij> <x> jaar is <of als uw kind studeert <of invalide is>, totdat <hij of zij> uiterlijk <x> jaar is> € <bedrag> <bruto><netto> per jaar

(18) <Overlijdt u <wanneer u bij deze werkgever werkt><wanneer u deelneemt aan deze regeling><voor de pensioendatum>? Dan <krijgt><krijgen> uw <<eventuele> partner> <en/of> <uw> <<eventuele> kind<eren> geen uitkering van ons.>

(19) <Let op: Volgens onze gegevens bent u gescheiden. Wij hebben bij bovenstaande bedragen <geen> rekening gehouden met uw scheiding<en>. Een deel van het pensioen dat uw partner krijgt na uw overlijden <is><gaat> naar uw ex-partner<s> <gegaan>. <De uitkering voor uw nieuwe partner kan daardoor fors lager uitvallen dan hierboven getoond.> <De uitkering voor uw nieuwe partner valt door uw scheiding<en> fors lager uit. Het bovenstaande bedrag is de uitkering voor uw huidige of toekomstige partner als u overlijdt.> [Toevoegen waar meer informatie te vinden is, indien er geen rekening is gehouden met de scheiding<en> en/of vermelding dat de deelnemer nog een brief zal ontvangen.]>>

	<p>(20) Let op: <Uw nabestaanden krijgen <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt <en niet meer <bij deze werkgever werkt><deelneemt aan deze regeling> <en <mogelijk> <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt> nadat u met pensioen bent gegaan>. Kijk op <link mijnomgeving><pensioenplanner> <en> www.mijnpensioenoverzicht.nl voor inzicht in wat uw nabestaanden krijgen als u overlijdt <nadat u met pensioen bent gegaan> en wat zij krijgen<wanneer u niet meer <bij deze werkgever werkt><meedoet aan deze regeling>.</p>
--	--

(17) Het ingangsmoment zal veelal het moment van overlijden zijn; het beëindigingsmoment kan regelingsspecifiek worden ingevuld. Er kunnen ook andere (omslag)momenten zijn die relevant zijn voor het recht op de uitkering. Als dit het geval is, kunt u die vermelden op het Uniform Pensioenoverzicht. Het partner- en wezenpensioen bij overlijden na pensioendatum kan hier niet worden vermeld. Zie (20).

De bedragen in dit gehele blok moeten worden berekend zoals het in de vorige UPO's ook werd berekend. De Uniforme Rekenmethodiek (URM) wordt dus niet gebruikt om dit bedrag te berekenen.

(18) Deze passage wordt opgenomen als de regeling geen partnerpensioen en/of wezenpensioen kent.

(19) Deze tekst neemt u op om een deelnemer die is gescheiden te laten weten of zijn eventuele huidige (of toekomstige) partner aanspraak kan maken op het gehele bedrag. Voor de deelnemer mag er na een scheiding geen onduidelijkheid ontstaan over het partnerpensioen voor de huidige partner. Na een scheiding wordt het partnerpensioen voor de ex-partner zo snel mogelijk afgesplitst (en omgezet naar bijzonder partnerpensioen) en komt dat deel in mindering op het partnerpensioen voor de huidige partner. De 'Let op tekst' verschaft de deelnemer duidelijkheid dat er sprake is geweest van een scheiding en, of die is verwerkt (en er dus bijzonder partnerpensioen is afgesplitst) in de getoonde bedragen of dat dit nog niet is gedaan (en de huidige partner dus rekening moet houden met een lager bedrag aan partnerpensioen dan getoond).

Wanneer de situatie daarom vraagt, wordt de tekst aangepast om op de situatie aan te sluiten (bijvoorbeeld bij meerdere scheidingen of recent overlijden van de huidige partner of onbekendheid met beëindiging van samenlevingscontracten).

(20) Het eerste deel van de 'Let op'-tekst is verplicht indien het partner- en wezenpensioen na uitdiensttreding niet verzekerd is of lager is dan het partner- en wezenpensioen bij voortzetting dienstverband. Voor gewezen deelnemers is deze informatie niet relevant. Indien er geen of een lager partner- en wezenpensioen is na uitdiensttreding en geen of een lager partner- en wezenpensioen na pensionering is verzekerd wordt dus opgenomen: **Let op:** *Uw nabestaanden krijgen <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt en niet meer bij deze werkgever werkt en <geen><een lagere> uitkering als u overlijdt nadat u met pensioen bent gegaan.*

Pensioenuitvoerders kunnen deze tekst zelf passend maken op hun productsoorten. Indien het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum hetzelfde is als het nabestaandenpensioen bij overlijden na de pensioendatum dan moet bijvoorbeeld de voorbeeldtekst passend gemaakt worden.

Het tweede deel van de let-op tekst (*Kijk op...*) is voor alle pensioenuitvoerders verplicht, omdat het partnerpensioen na uitdiensttreding en na pensioendatum niet wordt vermeld op het UPO en de deelnemer ook een totaaloverzicht kan vinden op mijnpensioenoverzicht.nl

Pensioenuitvoerders mogen hier ook een concreet bedrag noemen bij het partner- en wezenpensioen na pensioendatum. In plaats van de verwijzing naar mijnpensioenoverzicht.nl kan er dan worden

ingevuld: 'Als u overlijdt na pensioendatum ontvangt uw partner...'Elk kind krijgt dan...'. Pensioenuitvoerders worden geadviseerd om hier terughoudend mee om te gaan, omdat het tonen van extra bedragen op het UPO het UPO langer en ingewikkelder maakt

	<p><Wat krijgt u als u arbeidsongeschikt wordt? (21)></p> <p>Als u arbeidsongeschikt wordt, gaat de opbouw van uw pensioen <gedeeltelijk><niet> door. <Kijk op <link mijnomgeving><pensioenplanner><pensioenreglement> voor meer informatie over de opbouw van uw pensioen als u arbeidsongeschikt bent.></p> <p><Daarnaast krijgt u><U krijgt> als u <volledige> arbeidsongeschikt bent van ons <wel> een aanvulling op de WIA-uitkering van de overheid.><U krijgt van ons <ook> geen aanvulling op de WIA-uitkering van de overheid.></p> <p><Als u volledig arbeidsongeschikt wordt en blijft, krijgt u <vanaf <moment arbeidsongeschiktheid>> totdat u <x> jaar bent: € <bedrag> <bruto><netto> per jaar></p> <p>< Kijk op <link mijnomgeving><pensioenplanner><pensioenreglement> voor wat u krijgt als u gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt.>></p>
---	--

(21) Het bovenstaande blok is optioneel en wordt niet getoond bij arbeidsongeschikten en gewezen deelnemers. Als er geen sprake is van een uitkering bij arbeidsongeschiktheid kan worden volstaan met de melding dat er geen aanvulling is op de WIA-uitkering. Als er wel een uitkering is verzekerd, kan worden aangegeven waar die van afhankelijk is, gedurende welke periode de uitkering wordt verstrekt, hoe hoog de uitkering is. Als er sprake is van een aanvulling op de WIA kunnen de bedragen inclusief WIA worden vermeld. Let op: de WIA-uitkering eindigt op de nieuwe ingangsdatum van de AOW. Aanvullende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen hoeven niet mee te bewegen met de nieuwe einddatum van de WIA. Breng een verschil in einddatum dus voldoende tot uitdrukking in uw toelichting. Beroepspensioenfondsen geven hier aan of er wel of geen sprake is van een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Indien de pensioenopbouw afhankelijk is van de mate van arbeidsongeschiktheid dan is het wenselijk dat de deelnemer wordt verwezen naar een plek waar hij meer informatie hierover kan lezen. Alleen het opnemen van de zin 'Als u arbeidsongeschikt wordt dan gaat u pensioenopbouw gedeeltelijk door' volstaat niet in dat geval, omdat het de deelnemer geen handelingsperspectief biedt.

Hoe zeker is uw pensioen?

De hoogte van uw <opgebouwde> pensioen staat <niet> vast (22)

De hoogte van uw opgebouwde pensioen staat <niet> vast. <Wij kunnen het pensioen dat u heeft opgebouwd niet verlagen. [Afhankelijk van de afspraken met uw werkgever kunnen we uw pensioen wel verhogen (indexatie).]> Veranderingen in uw persoonlijke situatie kunnen van invloed zijn op de hoogte van uw pensioen. Denk aan een verandering in uw salaris of deeltijd gaan werken.

<Onze financiële situatie is ook van invloed op de hoogte van uw pensioen. We kunnen te maken krijgen met mee- en tegenvallers: (23)

- De levensverwachting: hoe ouder mensen worden, hoe langer we het pensioen moeten uitkeren.
- De rente: we hebben meer geld nodig om hetzelfde pensioen te kunnen uitbetalen als de rente laag is. Als de rente hoog is, hebben we minder geld nodig.
- De beleggingen: de resultaten van onze beleggingen kunnen mee- of tegenvallen.>

(22) Als de hoogte van het <opgebouwde> pensioen niet vaststaat dan moet hier worden gekozen voor: 'de hoogte van uw pensioen staat niet vast'.

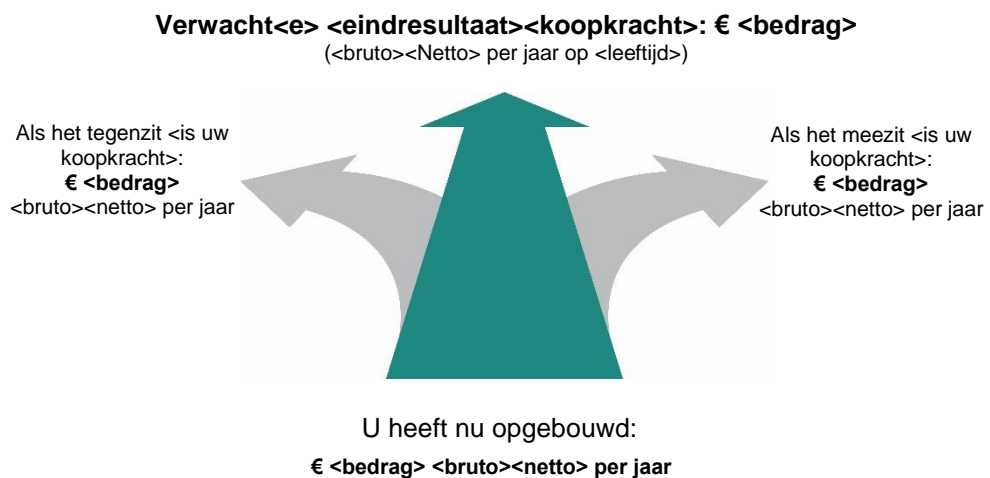
(23) Het noemen van de informatie bij de drie bulletpoints is niet verplicht. Deze tekst mag u laten aansluiten op het Pensioen 1-2-3. T.o.v. voorgaande jaren zijn de voorbeeldteksten iets aangepast. De teksten zijn nu iets evenwichtiger: de beleggingen kunnen ook meezitten en de rente kan ook stijgen.

Wat als het mee- of tegenzit? (24)

(25) <Prijsstijgingen hebben geen invloed op de hoogte van uw pensioen. Maar wel op wat u met dat pensioen kunt kopen. Dit noemen we koopkracht. Als de prijzen stijgen en uw pensioen niet stijgt, kunt u met hetzelfde pensioen minder kopen. Een simpel voorbeeld: 20 jaar geleden kostte een ijsje 50 cent, nu betaalt u voor een ijsje 2 euro.> <We hebben een inschatting gemaakt van uw pensioen als we te maken krijgen met flinke mee- of tegenvallers. Bij deze inschatting houden we ook rekening met een mogelijke stijging van de prijzen.> De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

(26)

(27) Op www.mijnpensioenoverzicht.nl ziet u hetzelfde plaatje, maar dan met een inschatting van uw totale pensioen dat u bij ons en eventueel elders opbouwt, inclusief uw AOW. Het pensioen is daar berekend alsof het tegelijk ingaat met uw AOW en u ziet een netto bedrag per maand.

(28) <Wilt u meer informatie over de koopkracht van uw pensioen en de betekenis van de bedragen in het plaatje? U vindt een uitleg op [link mijnomgeving / website].>

(24) Dit blok is nieuw en vloeit voort uit de gewijzigde Europese IORP II-richtlijn. In dit blok wordt het te bereiken ouderdomspensioen getoond in drie scenario's. Zoals ook voor de rest van het UPO geldt: de kopjes zijn verplicht om over te nemen, van de voorbeeldteksten mag worden afgeweken.

(25) In het UPO hebben we twee verschillende soorten voorbeeldteksten opgenomen. Afhankelijk van de informatiebehoeften van de deelnemers kan een keuze worden gemaakt. Eén optie is om te kiezen voor uitgebreide uitleg over 'koopkracht' en om in de navigatiemetafoor het woord koopkracht terug te laten komen:

Prijsstijgingen hebben geen invloed op de hoogte van uw pensioen. Maar wel op wat u met dat pensioen kunt kopen. Dit noemen we koopkracht. Als de prijzen stijgen en uw pensioen niet stijgt, kunt u met hetzelfde pensioen minder kopen. Een simpel voorbeeld: 20 jaar geleden kostte een ijsje 50

cent, nu betaalt u voor een ijsje 2 euro. De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

Een tweede optie is om de tekst korter te houden en in de navigatiemetafoor het begrip 'eindresultaat' te gebruiken:

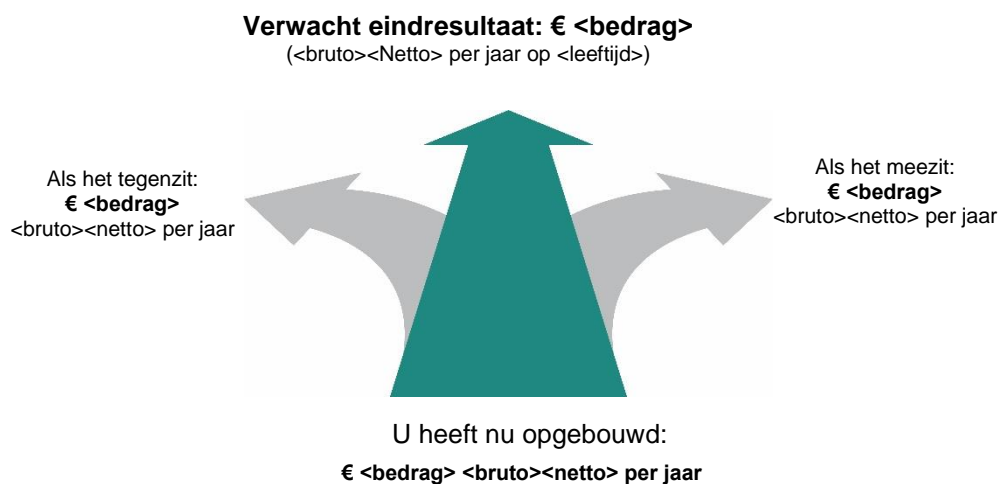
We hebben een inschatting gemaakt van uw pensioen als we te maken krijgen met flinke mee- of tegenvallers. Bij deze inschatting houden we ook rekening met een mogelijke stijging van de prijzen.> De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

Voor pensioenfondsen is het nadrukkelijke advies van de Pensioenfederatie om te kiezen voor de tweede, korte optie en toelichting buiten het UPO op te nemen (in een bijlage/op een website), dus:

Wat als het mee- of tegenzit?

We hebben een inschatting gemaakt van uw pensioen als we te maken krijgen met flinke mee- of tegenvallers. Bij deze inschatting houden we ook rekening met een mogelijke stijging van de prijzen. De inschatting geeft dus de koopkracht van uw pensioen weer. U ziet daarom andere bedragen dan eerder in dit overzicht.

(26) De drie scenariobedragen bij de pijlen moeten berekend worden op basis van de Uniforme Rekenmethodiek (URM) en gaan bij actieve deelnemers uit van voortzetting dienstverband. De scenariobedragen wijken vanwege de URM-rekenmethodiek af van het reglementair te bereiken pensioen dat eerder op het UPO staat. De rekenregels van de URM zijn opgenomen in artikelen 14a t/m 14j van de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling². Pensioenuitvoerders zijn verplicht om de navigatiemetafoor, inclusief de drie scenariobedragen en het opgebouwde pensioen op te nemen op het UPO. Het bedrag onderaan de navigatiemetafoor is het opgebouwde pensioen, dat ook eerder in het UPO is

² <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/stcrt-2018-22286.html>

opgenomen onder 'Hoeveel pensioen heeft u tot nu toe opgebouwd'. Het bedrag onderaan de navigatiemetafoor is dus niet berekend op basis van de URM.

Een alternatief voor de tekst boven de middelste pijl in de navigatiemetafoor kan zijn 'verwacht<e><eindresultaat><koopkracht>: € <bedrag> (<bruto><Netto> als u uw pensioen laat ingaan op uw <leeftijd>e.' Dergelijke alternatieven kunnen duidelijker zijn voor deelnemers, mits ze niet onterecht de suggestie wekken dat (als er meerdere aanspraken zijn die op diverse leeftijden ingaan) al het pensioen op de betreffende datum ingaat.

In lijn met de tekst bij punt (25), dienen pensioenuitvoerders in de navigatiemetafoor een keuze te maken voor de term 'eindresultaat' of 'koopkracht'.

Alleen bij netto pensioenregelingen moet er overal worden gekozen voor 'netto'. Dit gehele blok is zowel voor actieve als voor gewezen deelnemers verplicht.

De getoonde bedragen bij de metafoor zijn elk het resultaat van een optelling van de pensioenbedragen van de verschillende pensioenvormen (totaal ouderdomspensioen – wellicht voor meerdere verschillende tijdelijke uitkeringsperioden; OP-65, OP-67 en OP-68). De bedragen komen zo overeen met de totale uitkering direct na bereiken van de meest recente, laatst afgesproken reglementaire pensioenrichtleeftijd (vaak leeftijd 68). Het gaat dus om een weergave op dezelfde leeftijd als bij het reglementair te bereiken ouderdomspensioen eerder op het UPO.

Let op: de drie bedragen bovenaan de navigatiemetafoor zijn dus bedragen berekend op basis van de URM (in vaktermen ook wel reële bedragen in euro's van nu genoemd) en gaan bij actieve deelnemers uit van voortzetting dienstverband. Het bedrag onder de pijlen (het nu opgebouwde nominale pensioen) is niet gecorrigeerd voor de inflatie. Bij gewezen deelnemers moet bij alle bedragen worden uitgegaan van einde dienstverband. Omdat bij gewezen deelnemers het dienstverband is geëindigd en aangezien het bedrag onder de pijl niet is gecorrigeerd voor inflatie (in vakterm ook wel een 'nominaal' bedrag) en de drie bedragen bovenaan wel (URM-/reële bedragen), kan het zijn dat bij gewezen deelnemers één of meer bedragen boven de pijlen lager zijn dan het bedrag onderaan de pijl.

(27) De navigatiemetafoor wordt per 30 september 2019 opgenomen op mijnpensioenoverzicht.nl. Op het UPO wordt daarom onder de navigatiemetafoor een verwijzing opgenomen naar mijnpensioenoverzicht.nl. Deze verwijzing is verplicht om over te nemen.

(28) Deelnemers zullen bij het lezen van dit blok en het zien van de bedragen vragen kunnen hebben. Bijvoorbeeld: wat betekent 'mee- of tegenzitten' of met welke economische omstandigheden is er rekening gehouden in de drie scenario's? Om het UPO beknopt en overzichtelijk te houden is ervoor gekozen om deze uitleg niet op het UPO zelf op te nemen. Uitvoerders worden geadviseerd om het blok met de scenario's te eindigen met een verwijzing naar een plek waar deelnemers meer uitleg kunnen vinden.

Verhoging <en verlaging> van uw pensioen in de afgelopen drie jaar

In dit blok leest u of uw pensioen de afgelopen drie jaar is verhoogd <of verlaagd>.

Verhoging in de afgelopen drie jaar

Uw pensioen steeg <niet mee> <voor een deel mee> <volledig mee> met de prijzen.

De afgelopen drie jaar stegen de prijzen en het pensioen als volgt: (29)

	Stijging van de prijzen*	Verhoging van uw pensioen
2020	<x>%	<x>%
2019	<x>%	<x>%
2018	<x>%	<x>%

* Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

[Hier neemt u indien van toepassing een tekst op over de voorwaardelijkheid van toeslagverlening.] (30)

[Hier neemt u een concluderende tekst op die de informatie in bovenstaande tabel duidt plus een toekomstverwachting.]> (30a)

<Verlaging in de afgelopen drie jaar

<De hoogte van uw pensioen staat vast en uw pensioen kan niet worden verlaagd door ons.>

<De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd.><De afgelopen jaren verlaagden wij het pensioen dat u had opgebouwd als volgt: (29)

	Verlaging van uw pensioen
2020	<€ <bedrag>><x>%> <bruto><netto> <per jaar><per maand>
2019	<€ <bedrag>><x>%> <bruto><netto> <per jaar><per maand>
2018	<€ <bedrag>><x>%> <bruto><netto> <per jaar><per maand>

>>

[Hier neemt u een concluderende tekst op die de informatie in bovenstaande tabel duidt plus een toekomstverwachting.]> (30a)

(29) U neemt informatie op over de toeslagverlening en het verlagen van de aanspraken van de afgelopen drie jaar bij zowel actieve als gewezen deelnemers. Als er geen toeslagambitie is en/of verlaging niet mogelijk is, dan neemt u een algemene zin op waarin u dit aangeeft. Het overzicht met

verhogingen of verlagingen van de afgelopen drie jaar hoeft dan niet te worden getoond.

Er moet een vergelijking met de verleende toeslag en prijsontwikkeling van de afgelopen drie worden gemaakt. Voor het bepalen van de prijsontwikkeling dienen pensioenuitvoerders gebruik te maken van de algemene "CPI alle huishoudens" met als referentieperiode een kalenderjaar (januari tot en met december), in één of twee decimalen nauwkeurig. Het gaat hier om het gemiddelde van de cijfers in de kalendermaanden van het voorgaande jaar. Indien de datum van toekenning van de toeslag niet gelijk is aan 31 december of 1 januari van enig jaar, of indien een afwijkende periode wordt vermeld waarover de toeslagverlening van toepassing is, dan mag de CPI referentieperiode hieraan worden aangepast. In andere gevallen moet als referentieperiode een kalenderjaar worden gebruikt.

Er kunnen verschillende indexaties gelden, voor bijvoorbeeld verschillende soorten pensioen (ouderdomspensioen, partnerpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen, of bij combinaties van gedeeltelijk actief/slaper). Het gehele blok wordt onduidelijk als je zowel indexatiepercentage en teksten opneemt voor het ouderdomspensioen, partnerpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, indien indexaties verschillen. Daarom moeten pensioenuitvoerders dit blok invullen voor het belangrijkste onderdeel van de pensioenregeling. Dat is vaak het ouderdomspensioen. Mocht voor bepaalde onderdelen, zoals het partnerpensioen of arbeidsongeschiktheidspensioen andere indexatieregels gelden dan kan de pensioenuitvoerder dat kort melden en hiervoor verwijzen naar Pensioen 1-2-3 of Mijnomgeving.

(30) Een toeslag is alleen voorwaardelijk indien onder andere in het Uniform Pensioenoverzicht een voorwaardelijkheidsverklaring is opgenomen. De informatieverstrekking over de voorwaardelijkheid van de toeslagverlening is vormvrij. Dit brengt met zich mee dat pensioenuitvoerders vrij zijn om de in de voorgaande jaren voorgeschreven tekst in de toeslagenmatrix van de AFM te gebruiken. Het is niet meer verplicht om de toeslagenmatrix of het toeslagenlabel te gebruiken. Bij de keuze van welke tekst wordt gebruikt moet ook rekening worden gehouden met de informatiebehoeften en kenmerken van hun deelnemers (lid 2 artikel 48 van de Pensioenwet). Als er geen toeslagambitie is, dan neemt u een algemene zin op waarin u aangeeft dat het pensioen niet meestijgt met de prijzen. Het overzicht met toeslagverlening en de prijsontwikkeling van de afgelopen drie of vijf jaar hoeft dan niet te worden getoond.

(30a) Uit het testen van het UPO is gebleken dat deelnemers de informatie uit de tabellen (verhoging en verlaging) lastig begrijpen. Daarnaast kan de voorwaardelijkheidsverklaring bij de deelnemer een te hoge verwachting wekken. Pensioenuitvoerders zijn daarom verplicht om na de tabel een tekst op te nemen die de informatie in de tabel duidt en ook een toekomstverwachting geeft. Voorbeeld van toekomstverwachting: 'We kunnen uw pensioen de komende jaren waarschijnlijk niet verhogen'. Indien de toekomstverwachting onduidelijk is, bijvoorbeeld omdat de werkgever bepaalt of en hoeveel toeslagen er worden verleend, dan kan dit worden vermeld.

Meer weten?

	<p>Wilt u een persoonlijk totaaloverzicht? (31)</p> <p>Op www.mijnpensioenoverzicht.nl staat een persoonlijk totaaloverzicht van het pensioen dat u via uw werk heeft opgebouwd én van de AOW. U ziet ook een inschatting van uw netto inkomen na pensionering. En u kunt uw pensioen met uw <eventuele> huidige inkomen vergelijken <en samen met uw <eventuele> partner uw gezamenlijk pensioen bekijken>. <Het pensioen dat u heeft opgebouwd in een nettopensioenregeling is niet opgenomen op www.mijnpensioenoverzicht.nl.></p>
	<p><Wilt u meer inzicht in uw pensioenregeling en de keuzes die u heeft? (32)></p> <p>Het Pensioen 1-2-3 <link Pensioen 1-2-3 van pensioenuitvoerder><link naar mijnomgeving> geeft u inzicht in de onderdelen van uw pensioenregeling. U ziet ook welke keuzes u heeft. <Daarnaast kunt u op <de pensioenplanner><link mijnomgeving> zien wat de invloed van die keuzes is op uw eigen situatie.> <Bekijk daar ook hoeveel u netto krijgt <en> <,> of dat genoeg voor u is> <en wat u kunt doen om uw uitgaven en inkomen na pensionering op elkaar af te stemmen>.> Ten slotte vindt u <daar><op onze><website> ook het pensioenreglement, ons jaarverslag en beleggingsinformatie.> (33)</p>
	<p><Wilt u meer inzicht in uw pensioenregeling en de keuzes die u heeft? (32)></p> <p>U kunt <in><op> <pensioenplanner><link mijnomgeving><pensioenreglement> bekijken welke keuzes u heeft en wat de invloed van die keuzes is op uw eigen situatie. <Bekijk daar ook hoeveel u netto krijgt <en> <,> of dat genoeg voor u is <en wat u kunt doen om uw uitgaven en inkomen na pensionering op elkaar af te stemmen>.> Tenslotte vindt u <daar><op onze><website> ook het pensioenreglement, ons jaarverslag en beleggingsinformatie.> (33)</p>
	<p>Wilt u meer weten over de financiële gezondheid van <naam pensioenuitvoerder>? (34)</p> <p>De beleidsdekkingsgraad van <naam pensioenuitvoerder> is per <datum> <xxx,x>%.<Kijk op> <onze website><url><Klik hier> voor meer informatie over onze financiële situatie en de <actuele>beleidsdekkingsgraad, die gevolgen kunnen hebben voor uw pensioen.</p> <p><Omdat de financiële situatie niet goed genoeg is, heeft <pensioenuitvoerder> een herstelplan. [Hier neemt u een toelichting op.]></p>
	<p>Heeft u vragen? <Of wilt u een wijziging doorgeven?></p> <p>Neem dan contact met ons op. (31) Op <website><link mijnomgeving><pensioenplanner> kunt u ook terecht voor meer informatie. Wij zijn bereikbaar via <e-mailadres> en op <telefoonnummer>.</p>
	<p><Pensioenaangroei factor A in <eejj-1> € <bedrag> (35)></p> <p>U heeft uw factor A nodig als u wilt berekenen hoeveel fiscale ruimte u heeft om uw pensioen aan te vullen met lijfrentes.></p>

<Bedrag aan premies betaald in <eejj-1> € <bedrag> (36)

U heeft dit bedrag nodig als u wilt berekenen hoeveel fiscale ruimte u heeft om uw pensioen aan te vullen met lijfrentes.>

(31) Het opnemen van een verwijzing naar de website van de pensioenuitvoerder op het Uniform Pensioenoverzicht en een verwijzing naar mijnpensioenoverzicht.nl is verplicht.

(32) Bij actieve deelnemers wordt de verwijzing naar Pensioen 1-2-3 opgenomen (en dus niet de verwijzing naar de keuzemogelijkheden). Bij gewezen deelnemers mogen uitvoerders zelf bepalen welk blok getoond wordt: of de verwijzing naar Pensioen 1-2-3 of verwijzing naar de keuzemogelijkheden. Het is niet de bedoeling om beide blokken tegelijkertijd op te nemen. Uitgangspunt is als de (gewezen) deelnemer toegang heeft tot Pensioen 1-2-3 dat dan het blok 'Pensioen 1-2-3' wordt opgenomen en het blok 'keuzemogelijkheden' niet. Aanbevolen wordt om in het betreffende blok zo concreet mogelijk te verwijzen naar waar men meer informatie kan vinden. Pensioenuitvoerders mogen hier ook een bulletgewijze opsomming opnemen.

(33) Voorgescreven in de IORP-II richtlijn is dat in het Pensioenoverzicht wordt vermeld waar en hoe aanvullende informatie kan worden verkregen over onder meer: de in de artikelen 29 en 30 (link naar jaarverslag en beleggingsinformatie of beleggingsbeginselen) vermelde informatie. Volgens de nationale wetgeving is deze directe verwijzing niet verplicht, maar de Pensioenkoepels hebben er voor gekozen om toch een directe verwijzing op te nemen omdat dit voor de deelemer het meest helder is.

(34) Voorgescreven is dat, voor zover van toepassing, informatie over de beleidsdekkingsgraad op het UPO wordt opgenomen. Dit blok is dus alleen verplicht voor pensioenfondsen. Het gaat hierbij om de beleidsdekkingsgraad op de peildatum van het UPO, naar Nederlandse maatstaf.

Pensioenfondsen die gevestigd zijn in het buitenland zijn verplicht om de dekkingsgraad naar Nederlandse maatstaf op te nemen.

Als er een herstelplan is, dan moet in dit blok naar het herstelplan worden verwezen.

(35) Het is wettelijk verplicht om actieve deelnemers te informeren over de factor A. Deze moet worden vermeld op het Uniform Pensioenoverzicht. Voor gewezen deelnemers die in de periode relevant voor het UPO pensioen hebben opgebouwd, moet de factor A ook worden opgenomen. Voor de andere gewezen deelnemers is dit blok niet relevant en hoeft het niet getoond te worden. ~~Bij het nettopensioen hoeft de factor A ook niet te worden getoond.~~

(36) Indien het om een nettopensioen gaat moet het icoon 'jaarruimte' en de bijbehorende tekst worden opgenomen. Dit nieuwe icoon is ontwikkeld om te voorkomen dat de deelnemer de fiscale jaarruimte bij het nettopensioen verwardt met de factor A.

<Dit Pensioenoverzicht is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Wij zijn uitgegaan van de ons bekende gegevens en uw pensioenreglement. Het pensioenreglement is uiteindelijk bepalend. <U kunt het pensioenreglement <bij ons opvragen> <of> <downloaden van <...>.> De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op pensioenuitvoerders in Nederland. Dus ook op <naam pensioenuitvoerder>. (376)

(376) De laatste zin van deze tekst is voor alle pensioenuitvoerders verplicht. Pensioenuitvoerders die gevestigd zijn in het buitenland vervangen de namen van de toezichthouders en van het land in de correcte namen.

Voor de rest van de tekst geldt: pensioenuitvoerders mogen het UPO eindigen met deze optionele disclaimer. Bij het maken van de keuze om wel of geen gebruik te maken van deze disclaimer adviseren we pensioenuitvoerders ook rekening te houden met de opvatting van de ombudsman pensioenen: *Alle uitingen van het fonds zijn voorzien van een disclaimer/voorbehoud waardoor zij in formele zin niet bijdragen aan de “sociale zekerheid” van de individuele deelnemer. Aan de beoordeling of er in een geval dat een pensioenuitvoerder foute informatie verstrekt er sprake kan zijn van een gerechtvaardigd vertrouwen en een mate van kenbaarheid, wordt op deze manier niet toegekomen (jaarverslag 2018).* Ook de AFM adviseert om géén disclaimer op te nemen.